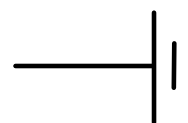

5 Potentiaali

Pisteen potentiaali

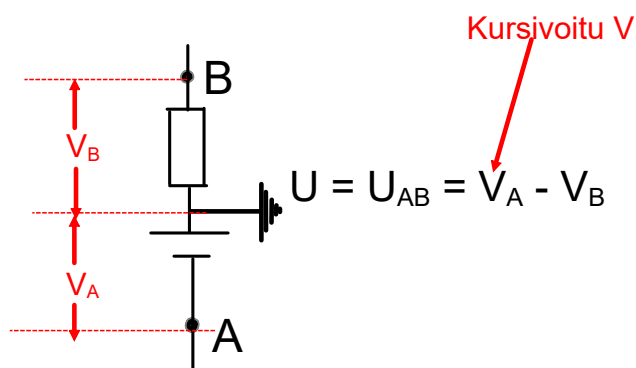
Virtapiirin potentiaali tarkoittaa jännitettä johonkin sovittuun nollakohtaan verrattuna. Nollakohta merkitsee varatun hiukkasen potentiaalienergian nollakohtaa. Potentiaalin nollakohta merkitään maadoitusmerkillä:

maalis 11-14:32

Jännite

Kahden virtapiirin pisteen välinen jännite on sama kuin vastaava potentiaaliero:

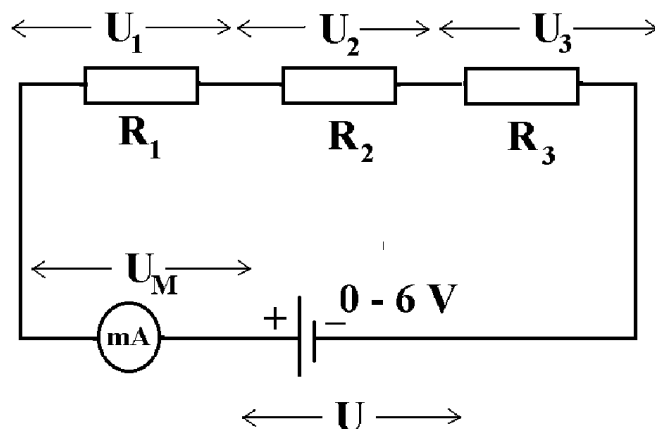
maalis 11-14:38

Jännitehäviö

1. Mittaa yleismittarilla kytkentälevyllä olevien vastusten resistanssit R_1 , R_2 ja R_3 . Tulokset:

$R_1 \approx 10 \Omega$, $R_2 \approx 22 \Omega$, $R_3 \approx 33 \Omega$.

2. Rakenna seuraava kytkentä:

elok. 7-14.54

Valitse jännitelähteestä erilaisia jännitteitä ja mittaa sähkövirta I sekä jännitteet U , U_M , U_1 , U_2 ja U_3 . Vaihda rohkeasti yleismittarin paikkaa. Taulukointi:

$I(\text{mA})$	$U(\text{V})$	$U_M(\text{V})$	$U_1(\text{V})$	$U_2(\text{V})$	$U_3(\text{V})$
26,9	1,94	0,135	0,280	0,593	0,894
36,5	2,64	0,190	0,375	0,810	1,229
51,5	3,73	0,254	0,548	1,155	1,765
64,0	4,52	0,310	0,680	1,434	2,150
76,4	5,44	0,375	0,820	1,689	2,530
92,0	6,52	0,455	0,968	2,010	3,020

Johtopäätökset?

maalis 2-15:42

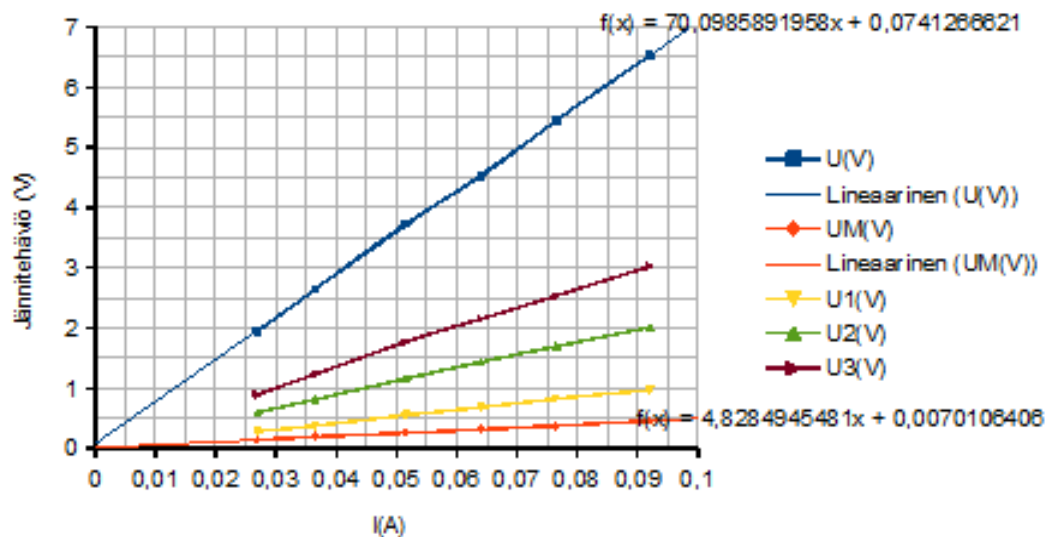
Johtopäätökset:

- mittaustarkkuuden rajoissa jokainen komponentti toteuttaa Ohmin lakia eli $U_1 = R_1 I$, $U_2 = R_2 I$ jne.
- kokonaisjännite on osiensa summa eli $U = U_1 + U_2 + U_3 + U_M$

Kirchhoffin II laki:

KII: Virtapiiriissä lähdejännitteiden summa = jännitehäviöiden summa.

elok. 7-14.13

huhti 25-14:52

Potentiaalin merkkisäännöt:

Tarkastelusuunta:			
$\Delta V = +E$	$\Delta V = -E$	$\Delta V = -RI$	$\Delta V = +RI$

maalis 16-10:35

elok. 7-15.13